

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและสภาพปัญหา

เทคโนโลยีนิวเคลียร์นำมาซึ่งอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูงจนอาจเป็นภัยคุกคามต่อสิ่งแวดล้อม สิ่งมีชีวิต และความคงอยู่ของอารยธรรมมนุษย์ อาวุธนิวเคลียร์มีอิทธิพลต่อการเมืองระหว่างประเทศและการแสดงออกซึ่งความเป็นมหาอำนาจ ในปัจจุบัน เป็นช่วงเวลาในโลกต้องเผชิญต่อปัญหาการคุกคามสันติภาพและความมั่นคงอย่างทำลายล้างมากที่สุดครั้งหนึ่งเท่าที่เคยประสบมาเนื่องจากการมีอาวุธนิวเคลียร์ แต่ในเชิงการใช้ประโยชน์ เทคโนโลยีนิวเคลียร์ได้สร้างวิธีการรักษาโรคและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในหลายประการ พลังงานนิวเคลียร์เป็นวิธีการผลิตกระแสไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่ไม่ปล่อยก๊าซเรือนกระจก แต่อาจนำมาซึ่งผลข้างเคียงของกัมมันตภาพรังสีที่ต้องอาศัยการจัดเก็บอย่างปลอดภัยนานหลายทศวรรษ ทั้งนี้ ในแง่สังคมระหว่างประเทศ ความพยายามที่จะตั้งต้นเป็นมหาอำนาจทางนิวเคลียร์อาจนำไปสู่ความขัดแย้งในทางการเมืองระหว่างรัฐซึ่งครอบครองอาวุธนิวเคลียร์อยู่เดิมกับรัฐซึ่งประสงค์จะครอบครองอาวุธนิวเคลียร์เพื่อหวังจะสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงให้แก่รัฐ นำมาซึ่งการแบ่งฝ่าย และการเลือกข้าง ตลอดจนเป็นหนทางเพื่อให้มีอำนาจต่อรองในการแสวงหาประโยชน์ให้แก่รัฐของตนมากที่สุด

ในขณะเดียวกัน อาวุธนิวเคลียร์นำมาซึ่งความร่วมมือในทางสันติระหว่างชาติต่าง ๆ ผ่านการป้องกันปรามในเชิงการเมืองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะรัฐซึ่งมีอาวุธนิวเคลียร์ไว้ในครอบครองที่ไม่ต้องการเพิ่มจำนวนรัฐที่ทรงอิทธิพลในทำนองเดียวกันให้มีจำนวนมากขึ้น การดำเนินนโยบายเพื่อป้องกันการแพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ ไม่เพียงแต่เพื่อยับยั้งการมีอาวุธนิวเคลียร์ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วโลก แต่หวังผลเพื่อจำกัดแนวโน้มที่รัฐใดรัฐหนึ่งซึ่งเดิมเป็นรัฐที่ไม่มีอำนาจต่อรองใด ๆ ให้กลับกลายเป็นรัฐที่มีอำนาจในการเจรจามากยิ่งขึ้น การจำกัดการครอบครองอาวุธนิวเคลียร์จึงเป็นการจำกัดอำนาจการต่อรองในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้ หากมีการนำอาวุธนิวเคลียร์มาใช้จริง ย่อมสร้างความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน กระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว และเป็นภัยร้ายแรงต่อสุขภาพและการทำลายชีวิต ทั้งผู้รุกราน ฝ่ายตั้งรับ แม้กระทั่งฝ่ายที่วางตัวเป็นกลาง ทำให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนของการวางนโยบายและแนวทางการป้องกันไม่ให้

ประเทศที่ขาดความรับผิดชอบหรือองค์กรผู้ก่อการร้ายได้มาซึ่งอาวุธนิวเคลียร์อันอาจถูกนำไปใช้ในเชิงสงครามได้

คงไม่จำเป็นต้องทำการวิจัยทางวิทยาศาสตร์เพื่อยืนยันเกี่ยวกับอันตรายของอาวุธนิวเคลียร์ เนื่องจากมีตัวอย่างจากอนุภาพอันร้ายแรงในการใช้จริงเป็นครั้งแรกเพื่อยุติสงครามโลกครั้งที่ 2 กับประเทศญี่ปุ่น ทั้งนี้ หากพิจารณาในเชิงความการเมืองระหว่างประเทศ เมื่อมีการใช้อาวุธนิวเคลียร์แม้เพียงครั้งเดียว แต่ผลที่ตามมาคือความพยายามของรัฐต่าง ๆ ที่ต้องการสะสมอาวุธนิวเคลียร์เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่รัฐของตน ปัญหาการคุกคามหรือการใช้อาวุธนิวเคลียร์จึงเกิดขึ้นตามมาในเวลาเดียวกัน ทำให้เป็นประเด็นคำถาม “ในเชิงกฎหมายระหว่างประเทศ” ต่อปัญหาความชอบด้วยกฎหมายของการคุกคาม (ขู่ว่าจะใช้) (Threat) หรือการใช้ (Use) อาวุธนิวเคลียร์ ว่ามีการรับรองโดยกฎหมายระหว่างประเทศมากน้อยเพียงใด

เนื่องจากอาวุธนิวเคลียร์มีความเป็นเอกลักษณ์ (The unique of characteristic of nuclear weapons) สามารถใช้เป็นอาวุธสงครามที่มีประสิทธิภาพทำลายล้างสูง แต่ไม่สามารถจำกัดเป้าหมายและยากต่อการควบคุมความรุนแรงให้เหมาะสมได้ หลายประเทศจึงต้องการเพียงให้ได้ขึ้นชื่อว่า ครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ (แต่ไม่ประสงค์จะใช้จริงหรือมีไว้เพียงเพื่อข่มขู่หรือให้รัฐอื่นเกรงกลัว) เป็นสร้างความมั่นคงของรัฐโดยวิธีการป้องปราม กล่าวคือ โดยการคุกคามว่าอาจจะถูกตอบโต้หรือขู่ว่าจะใช้อาวุธนิวเคลียร์หากเสี่ยงที่จะตกเป็นฝ่ายถูกโจมตี ยุทธศาสตร์เช่นนี้ขึ้นอยู่กับความรู้และการไตร่ตรองอย่างเป็นเหตุเป็นผลของฝ่ายที่เป็น “ผู้รุกราน” การคำนึงถึงสวัสดิภาพของประเทศ และการที่ “ผู้ตกเป็นฝ่ายตั้งรับหรือฝ่ายถูกกระทำ” แสดงออกอย่างชัดเจนว่า “พร้อมจะตอบโต้” นอกจากนี้ การครอบครองอาวุธนิวเคลียร์หรือนำเข้าประจำการยังถูกมองว่า เป็นการปฏิบัติการ “เชิงคุกคาม” ซึ่งกระตุ้นให้อีกหลายประเทศแสวงหาอาวุธนิวเคลียร์อันเป็นการเริ่มต้นการคุกคามโดยอาวุธนิวเคลียร์ที่คงอยู่ตลอดเวลาและกำลังขยายวงมากขึ้น ด้วยเหตุนี้สหรัฐอเมริกาจึงบรรเทาความกังวลด้านความมั่นคงด้วยการหาพันธมิตรทางการเมือง (Political Alliances) เพื่อเป็นการทำลายปฏิริยาถูกใช้ที่เกิดจากการมีอาวุธนิวเคลียร์ไว้ในครอบครอง แต่หากพิจารณาในทางกลับกัน นโยบายในการป้องกันประเทศด้วยอาวุธนิวเคลียร์ ยิ่งบั่นทอนให้ความมั่นคงและความสัมพันธ์ในทางระหว่างประเทศเสื่อมถอย กล่าวคือ อาวุธนิวเคลียร์อาจทำให้รัฐตกเป็นเป้าของมหาอำนาจทางนิวเคลียร์อื่น ๆ สถานการณ์จะยิ่งไม่มีเสถียรภาพเมื่อประเทศใดประเทศหนึ่ง “กลายเป็นภัยคุกคามทางนิวเคลียร์ (Nuclear Threat) แต่ประเทศนั้นยังไม่ได้เป็นมหาอำนาจทางนิวเคลียร์ (Nuclear Superpower) ที่มีความสามารถในการตอบโต้หลังจากที่ถูกโจมตีครั้งแรก” อันเป็นหลักการของประธานาธิบดีจอร์จ บุช (Bush Doctrine) เพื่อขัดขวางไม่ให้มีประเทศใด (ภายหลังจากที่สหภาพโซเวียตได้ล่มสลายไปแล้ว) พยายามก้าวมาเป็นมหาอำนาจ

ทางนิวเคลียร์เทียบเท่าสหรัฐอเมริกา แต่ภายหลังเหตุการณ์วันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 เกิดการต่อต้านผู้ก่อการร้ายในอัฟกานิสถาน และความพยายามยุติการแข่งขันทางนิวเคลียร์ระหว่างอินเดียและปากีสถาน ที่นอกจากจะนำไปเปรียบเทียบกับกรณีพิพาทระหว่างสหรัฐอเมริกา กับสหภาพโซเวียตแล้ว การแข่งขันทางนิวเคลียร์ดังกล่าว ถือเป็นความท้าทายที่รุนแรงที่สุดที่เกิดขึ้นกับระบบของสนธิสัญญาไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์อีกด้วย เนื่องจากสนธิสัญญาฉบับนี้ไม่ได้ระบุเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดการกับรัฐที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดและการคว่ำบาตร ซึ่งในความเป็นจริง หากเป็นกรณีที่น่านาประเทศต่างมองว่าเป็นภัยคุกคามแล้ว ควรเป็นหน้าที่ขององค์การสหประชาชาติที่อาจพิจารณาอนุมัติให้มีการใช้กำลังทางทหารได้ แต่ต้องเป็น “หนทางสุดท้ายและใช้เท่าที่จำเป็นมากที่สุด”

ในบรรดาความหวาดกลัวที่จะเกิดการใช้อาวุธนิวเคลียร์ในความเป็นจริง ประเด็นของการก่อการร้ายด้วยอาวุธนิวเคลียร์ (Nuclear Terrorism) ได้กลายเป็นความกังวลที่มีเพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ว่าประเทศใดประเทศหนึ่งซึ่งเดิมทีเดียวไม่มีเทคโนโลยีทางนิวเคลียร์จะผลิตอาวุธนิวเคลียร์ขึ้นได้เอง แต่เป็นเรื่องยากเพราะมีค่าใช้จ่ายที่สูง และเสี่ยงเกินไปที่จะนำมาใช้ แต่ในแง่ของกลุ่มผู้ก่อการร้าย อาวุธนิวเคลียร์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว อาจถูกขโมยหรือซื้อมาจากสถานที่ที่ไม่ปลอดภัยและง่ายต่อการจัดหา ซึ่งจะเป็นสิ่งที่น่ากลัวยิ่งกว่าการคำนึงว่า รัฐใดรัฐหนึ่งจะคุกคามอีกรัฐหนึ่ง เพราะผู้ก่อการร้าย “ไม่ใช่สิ่งที่จะป้องกันได้” จะเห็นได้จาก เหตุการณ์ 9/11 ซึ่งความหวังว่า ผู้ก่อการร้ายจะมีค่านึงถึงหลักมนุษยธรรมยอมลดอาวุธได้ยาก ดังนั้น ความร้ายแรงของภัยคุกคามดังกล่าวนี้ ทำให้สหรัฐอเมริกาต้องให้ความสำคัญอย่างจริงจังไปที่กิจกรรมต่างๆ ที่อยู่ใบบริบทอื่นนอกเหนือไปจากระดับชาติ การปรับนโยบายด้านการคว่ำบาตร การเพิกถอนข้อตกลงที่อนุญาตให้มีการตรวจสอบสถานปฏิบัติการทางทหารของสหรัฐอเมริกา การอนุมัติให้มีการติดตั้งระบบป้องกันจรวดมิสไซล์ การวางนโยบายว่าจะใช้การโจมตีก่อน (Preemptive Force) ตลอดจนให้ความสำคัญกับองค์กรใดก็ตามที่สนับสนุนผู้ก่อการร้ายทั่วโลก

ในแง่ของกฎหมายระหว่างประเทศ การจะพิจารณาว่าความชอบด้วยกฎหมายของการมีไว้ซึ่งอาวุธนิวเคลียร์ที่อาจนำไปสู่การคุกคาม (ขู่ว่าจะใช้) หรือการนำอาวุธนิวเคลียร์มาใช้จริง จึงถูกคาดหวังหรือมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งเป็นที่องคกรว่าด้วยการระงับข้อพิพาท ได้แก่ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice (ICJ)) มีการตั้งกระทู้คำถามเชิงกฎหมายโดยองค์การระหว่างประเทศ 2 องค์การ เพื่อขอความเห็นเชิงปรึกษา (Advisory Opinion) ประเด็นแรก คือ “Legality of the Use by a State of Nuclear Weapons in Armed Conflict (1993 -1996) โดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization (WHO)) และ

Legality of Threat or Use of Nuclear Weapons (1994 -1996) โดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (The United Nations General Assembly (UNGA/GA))

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ จึงศึกษาความเห็นเชิงปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เพื่อเป็นหลักในการตั้งข้อสังเกตถึงประเด็นปัญหาในเชิงกฎหมายระหว่างประเทศต่อปัญหาความชอบด้วยกฎหมายของการคุกคามและการใช้อาวุธนิวเคลียร์ โดยพิจารณาจากกฎหมายที่ศาลได้คัดสรรหรือนำมาปรับกับปัญหา ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงช่องว่างในกฎหมายระหว่างประเทศที่ยังไม่ครอบคลุมปัญหาอาวุธนิวเคลียร์ อันเป็นเรื่องสำคัญและยังรอการพัฒนาให้เกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

จากการค้นพบโครงการอาวุธนิวเคลียร์โดยลับในประเทศอิรัก ทำให้เห็นถึงความสำคัญของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศที่ก่อตั้งและพัฒนาขึ้นเพื่อให้มีเครือข่ายทั่วโลก ในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์ในเชิงสันติ พร้อมทั้งตอบรับกับปัญหาการแพร่กระจายเทคโนโลยีนิวเคลียร์ที่เอื้อต่อการพัฒนาไปเป็นอาวุธ อันเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงของสังคมโลก

ทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency (IAEA)) เป็นองค์การระหว่างประเทศซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีนิวเคลียร์เชิงสันติ แต่บทบาทอีกด้านหนึ่ง คือ การเป็นผู้ตรวจสอบด้านนิวเคลียร์ของโลกที่มีประสบการณ์มากกว่า 4 ทศวรรษ คณะผู้ตรวจสอบทางนิวเคลียร์ของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศจะทำหน้าที่ตรวจสอบยืนยันว่า วัสดุนิวเคลียร์และการดำเนินงานเกี่ยวกับนิวเคลียร์ที่ถูกพิทักษ์ความปลอดภัยจะไม่ถูกนำไปใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์ โดยการเข้าไปในอาณาเขตหรือดินแดนของรัฐเพื่อตรวจสอบที่ตั้งสถานปฏิบัติการทางนิวเคลียร์และสถานปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องภายใต้ความตกลงว่าด้วยการพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์ (IAEA Safeguard) ในกว่า 146 รัฐทั่วโลก ซึ่งส่วนใหญ่ได้ให้คำมั่นว่าจะไม่แสวงหาหรือครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ ทั้งนี้ ระบบการพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์เป็นระบบที่ทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศสร้างขึ้นเพื่อตรวจสอบและควบคุมไม่ให้รัฐนำเทคโนโลยีนิวเคลียร์ไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการทหาร ซึ่งขึ้นอยู่กับการยอมรับความตกลงของรัฐนั้น ๆ ที่ต้องยินยอมให้คณะผู้ตรวจสอบทางนิวเคลียร์ของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศเข้าไปตรวจสอบคลังเก็บวัสดุนิวเคลียร์ที่ใช้ในการดำเนินงานในโครงการนิวเคลียร์เชิงสันติภายในดินแดนของรัฐ หรืออยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐ หรืออยู่ภายใต้การดำเนินการควบคุมของรัฐ ตามที่สนธิสัญญาว่าด้วยการไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ (Nuclear Non - Proliferation Treaty (NNPT หรือ NPT)) และความตกลงฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับอาวุธนิวเคลียร์ได้ให้อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบไว้ ระบบการพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ

ให้กับรัฐต่าง ๆ โดยเฉพาะรัฐที่ไม่มีอาวุธนิวเคลียร์หรือไม่มีแม้กระทั่งวัสดุนิวเคลียร์ เป็นเสมือนระบบเตือนภัยของสังคมโลก หากพบว่ามีการดำเนินการในรัฐใดรัฐหนึ่งอย่างผิดวัตถุประสงค์ เช่น มีการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ เป็นต้น

ทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศมีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเวียนนา เป็นศูนย์กลางของโลกในด้านความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และเทคนิคในการใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์ ในทางสันติก่อตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1957 เป็นองค์การอิสระองค์หนึ่งของสหประชาชาติ ปัจจุบัน มีนาย Mohamed ElBaradei เป็นผู้อำนวยการใหญ่ของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ซึ่งได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ ค.ศ. 2005 “จากความพยายามที่จะป้องกันไม่ให้พลังงานนิวเคลียร์ ถูกนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการทหาร และเพื่อสร้างความมั่นใจว่าพลังงานนิวเคลียร์ที่นำมาใช้ในทางสันติ สามารถใช้ได้อย่างปลอดภัยในมาตรฐานที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้”

ความรับผิดชอบของทบวงปรมาณูระหว่างประเทศด้านหนึ่งที่สำคัญ คือ การตรวจสอบรัฐที่ไม่มีอาวุธนิวเคลียร์ในครอบครองเพื่อเป็นการรับรองว่ารัฐเหล่านี้จะใช้วัสดุทางนิวเคลียร์ของตนไปในทางสันติ อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบดังกล่าวจะต้องอาศัยความร่วมมือจากรัฐนั้น ๆ โดยต้องยอมรับว่า ทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ “ไม่มีอำนาจบังคับโดยตรง” (Direct Enforcement Power) ดังนั้น ประสิทธิภาพของการตรวจสอบจึงขึ้นกับการจัดทำรายงานเสนอไปยังองค์การสหประชาชาติ ซึ่งให้เห็นถึงโอกาสหรือแนวโน้มว่าประเทศใดบ้างที่อาจกำลังพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้รัฐต่าง ๆ ได้รับความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับนิวเคลียร์ และทราบถึงมาตรการตอบโต้ในเบื้องต้นจากการออกมติประณามเพื่อเตือน หรือใช้วิธีการคว่ำบาตร (Sanction) หรือดำเนินการขั้นรุนแรงทางทหารโดยกองกำลังขององค์การสหประชาชาติ หากรัฐใดรัฐหนึ่งตกอยู่ในฐานะที่ถูกสงสัยว่า นำเทคโนโลยีนิวเคลียร์ไปใช้ผลิตอาวุธหรือมีวัตถุประสงค์ในเชิงสงคราม

ในปัจจุบัน คาดการณ์ว่ามีหลายประเทศที่มีความสามารถในการผลิตอาวุธนิวเคลียร์ และนำเข้าประจำการที่พร้อมจะนำไปใช้งานตลอดเวลา ในขณะที่ยังมีความเห็นไม่ตรงกันเกี่ยวกับโครงการไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ (Non - proliferation Program) เพราะมีหลายประเทศที่แม้จะมีความสามารถทางเทคนิคในการผลิตอาวุธนิวเคลียร์ แต่เลือกที่จะพัฒนาเทคโนโลยีนิวเคลียร์ในเชิงสันติ ทั้งนี้ มีการทำความเข้าใจในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกที่จะไม่ทำการทดสอบอาวุธนิวเคลียร์เหนือผิวดินและจะไม่นำอาวุธชนิดนี้มาใช้ในการทำสงคราม แต่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายว่าด้วยการไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ที่สหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ ยึดถือปฏิบัติเรื่อยมาตั้งแต่มีเทคโนโลยีนิวเคลียร์เกิดขึ้น ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงความศักดิ์สิทธิ์ของสภาพบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ข้อสังเกตที่สำคัญของสนธิสัญญาไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์

(Nuclear Non - Proliferation Treaty (NNPT หรือ NPT)) คือ ส่งเสริมให้ทุกประเทศมีสิทธิเข้าถึงประโยชน์เชิงสันติของเทคโนโลยีนิวเคลียร์ แต่กลับการยอมรับให้บางประเทศมีอาวุธนิวเคลียร์ในครอบครอง ส่วนอีกหลายประเทศต้องการครอบครองอาวุธนิวเคลียร์เพื่อเป้าหมายทางการเมืองเช่นกัน จนอาจกล่าวได้ว่า สนธิสัญญาไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ ถูกออกแบบมาเพื่อให้เหมาะสมกับรัฐที่มีอาวุธนิวเคลียร์ในครอบครอง แต่ไม่มองข้ามที่จะควบคุมรัฐอื่น ๆ ซึ่งที่ไม่มีอาวุธนิวเคลียร์ในครอบครอง

ทั้งนี้ “รัฐที่มีอาวุธนิวเคลียร์ในครอบครอง” (Nuclear Weapons States (NWS)) ได้แก่ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส และจีน อยู่ภายใต้ข้อตกลงที่จะ 1) ไม่ช่วยเหลือให้รัฐอื่น ๆ ได้มาซึ่งอาวุธนิวเคลียร์หรือพัฒนาโครงการอาวุธนิวเคลียร์ 2) จัดให้มีการเข้าถึงประโยชน์ของเทคโนโลยีนิวเคลียร์ในเชิงสันติ และ 3) ดำเนินการเพื่อลดจำนวนและขจัดอาวุธนิวเคลียร์ที่ตนมีอยู่ ในขณะที่ “รัฐที่ไม่มีอาวุธนิวเคลียร์ในครอบครอง” (Non - Nuclear Weapons States) อยู่ภายใต้ข้อตกลงที่จะ 1) ไม่หามาซึ่งอาวุธนิวเคลียร์หรือพัฒนาโครงการอาวุธนิวเคลียร์ 2) พึงพาและเชื่อมั่นต่อหลักประกันด้านความมั่นคงทางนิวเคลียร์ (Security Assurances) โดยเป็นพันธมิตรกับรัฐที่มีอาวุธนิวเคลียร์ในครอบครอง และ 3) อนุญาตให้มีการเข้าตรวจสอบเป็นระยะๆ ที่มีการควบคุมในเชิงการเมืองระหว่างประเทศจากรัฐซึ่งทรงอิทธิพลและการลงโทษเชิงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นเครื่องต่อรองให้มีการร่วมมือและปฏิบัติตาม ทั้งนี้ อาวุธนิวเคลียร์นำมาซึ่งเกียรติภูมิทางการเมืองระหว่างประเทศที่ทัดทานได้ยาก จึงไม่ใช่เรื่องบังเอิญที่รัฐซึ่งมีอาวุธนิวเคลียร์ในครอบครองทั้ง 5 รัฐ ต่างเป็นสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ อย่างไรก็ตาม สนธิสัญญาดังกล่าว ถือว่าประชาคมโลกมีส่วนร่วมพอสมควรเมื่อพิจารณาจากจำนวนสมาชิก (ณ เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2008 มี 189 ประเทศลงนาม) และนำมาซึ่งการระงับโครงการอาวุธนิวเคลียร์ในแอฟริกาใต้ อาเจนตินา และบราซิล ขณะที่หลังจากสหภาพโซเวียตล่ม สลาย ยูเครน เบลารุส และคาซัคสถาน ได้ส่งอาวุธนิวเคลียร์ซึ่งหลงเหลืออยู่ในดินแดนของตนคืนให้รัสเซียและเข้าร่วมในสนธิสัญญา มีเพียงอินเดีย ปากีสถาน คิวบา และอิสราเอล เท่านั้นที่ไม่ได้ลงนามในสนธิสัญญาฉบับนี้ ส่วนบางประเทศซึ่งเป็นภาคีในสนธิสัญญา เช่น อิรักและอิหร่าน แต่ได้ละเมิดข้อบังคับต่าง ๆ ส่วนเกาหลีเหนือได้ถอนตัวเพื่อดำเนินนโยบายทางนิวเคลียร์ตามสิ่งที่คิดว่าเหมาะสมและถูกต้องในมุมมองของตน

ในแง่ของความมั่นคงทางนิวเคลียร์นั้น ทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (IAEA) ได้ให้ความช่วยเหลือแก่รัฐภาคีในการรับมือกับภัยการก่อการร้ายด้วยอาวุธนิวเคลียร์ สิ่งสำคัญลำดับต้น ๆ ของกองทุนความมั่นคงทางนิวเคลียร์ของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (IAEA Nuclear Security Fund) คือ การเพิ่มความมั่นคงทางนิวเคลียร์ผ่านทางการให้

ความคุ้มครองทางกายภาพอย่างเพียงพอ รวมทั้งการควบคุมด้วยกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การควบคุมตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพต่อการลักลอบขนวัสดุนิวเคลียร์ และวัสดุที่มีกัมมันตภาพรังสีอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ตลอดจนส่งเสริมให้รัฐต่าง ๆ ยอมรับและนำระบบความปลอดภัยทางนิวเคลียร์แบบบูรณาการ (Integrated IAEA Safeguard) ไปปรับปรุงกลไกในการให้ความร่วมมือตรวจสอบทางนิวเคลียร์ภายในรัฐ และความพร้อมของแผนงานตอบสนองภาวะฉุกเฉินไปสู่การปฏิบัติ การมีระบบดาวเทียมและเครื่องตรวจจับแผ่นดินไหวที่มีขีดความสามารถที่จะตรวจจับการทดสอบนิวเคลียร์โดยส่วนใหญ่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการทดสอบเหนือพื้นดินหรือใต้พื้นดิน

ระบบพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์ของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ถูกทำลายและต้องกลับมาประเมินถึงประสิทธิผลในช่วงหลังสงครามอ่าวเปอร์เซีย เมื่อมีการค้นพบว่า ประเทศอิรักมีความก้าวหน้าด้านศักยภาพทางนิวเคลียร์และมีโครงการพัฒนาอาวุธ แม้ว่าอิรักจะได้ลงนามในสนธิสัญญาไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์และได้รับการตรวจสอบก็ตาม ทำให้มีการปรับปรุงแก้ไขจนเป็น “ระบบพิทักษ์ความปลอดภัยแบบเข้มแข็งขึ้น (Strengthened Safeguards System)” ใน ค.ศ. 1995 เพื่อเป็นส่วนขยายของสนธิสัญญาไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ อันจะช่วยให้ทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศสามารถสามารถเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสามารถเข้าไปดำเนินการตรวจสอบโดยไม่แจ้งล่วงหน้า การเข้าถึงข้อมูลบันทึกต่าง ๆ ได้ทั้งหมด การเฝ้าตรวจระยะไกลและไม่ต้องใช้คนในการควบคุม การตรวจสอบเทคโนโลยีและวัสดุที่สามารถนำมาปรับใช้กับอาวุธนิวเคลียร์โดยกลุ่มอุตสาหกรรม เช่น กลุ่ม Nuclear Suppliers Group และกลุ่ม Zangger Committee เฝ้าตรวจสอบ รวมทั้งเทคโนโลยีที่ใช้กับจรวดมิซไซล์ที่มีขีดความสามารถทางนิวเคลียร์จะถูกเฝ้าตรวจโดยระบบควบคุมเทคโนโลยีจรวดมิซไซล์ (Missile Technology Control Regime) ภายใต้มาตรฐานการควบคุมตรวจสอบเพื่อการจัดเก็บอย่างปลอดภัย รูปแบบการขนส่งที่ได้มาตรฐาน และการใช้วัสดุนิวเคลียร์ซึ่งถูกกำหนดโดยอนุสัญญาว่าด้วยความมั่นคงทางกายภาพของวัสดุนิวเคลียร์ (Convention on Physical Security for Nuclear Materials) เป็นต้น

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ จึ่งมุ่งที่จะทบทวนประวัติศาสตร์ นโยบาย และประเด็นที่น่าสนใจในปัจจุบัน ซึ่งดำเนินการโดย “ทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency (IAEA))” ในส่วนที่เป็นกฎหมายหรือข้อบังคับเพื่อการตรวจสอบทางนิวเคลียร์ที่เกี่ยวข้องกับ “ปัญหาความชอบด้วยกฎหมายของการคุกคามหรือการใช้อาวุธนิวเคลียร์” เพื่อให้เห็นถึงความสำเร็จและข้อจำกัดของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ตลอดจนการสะท้อนให้เห็นถึงความเคารพในกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นเสมือนกติกาของการอยู่ร่วมกัน

ของสังคมโลก ความร่วมมือทางการเมืองระดับนานาชาติ และการตระหนักร่วมกันถึงภัยคุกคามที่ร้ายแรงอันเนื่องมาจากอาวุธนิวเคลียร์โดยมุ่งเน้นไปที่มาตรการต่าง ๆ ของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ซึ่งถือเป็นองค์กรกลางที่เป็นองค์การระหว่างประเทศภายใต้การกำกับดูแลขององค์การสหประชาชาติ อันมีบทบาทโดยตรงต่อการควบคุมการนำพลังงานนิวเคลียร์มาใช้ให้เกิดความปลอดภัยและเป็นไปเพื่อประโยชน์ในทางสันติมากที่สุด ทั้งนี้ คงปฏิเสธไม่ได้ว่า ในปัจจุบันการบังคับใช้ทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วนตรงตามความจริง ยังคงเป็นไปได้ยาก และต้องยอมรับว่า ทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ “ไม่ได้มีอำนาจเพียงพอเหนืออำนาจอธิปไตยของรัฐต่าง ๆ ในความเป็นจริง” เพราะรัฐที่ครอบครองนิวเคลียร์ส่วนใหญ่ ย่อมเป็นประเทศที่มีศักยภาพมีอำนาจต่อรอง ซึ่งรวมไปถึงความสามารถในการควบคุมไปถึงอำนาจบริหารและการตัดสินใจในทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศได้อย่างไม่ยากนัก

อย่างไรก็ตาม การป้องกันการคุกคามหรือการใช้อาวุธนิวเคลียร์ที่มุ่งประเด็นไปที่การป้องกันการแพร่กระจายของอาวุธนิวเคลียร์ การขอความเห็นเชิงปรึกษาเพื่อหาข้อยุติในเชิงกฎหมายจากศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และการปรับปรุงมาตรการต่าง ๆ ของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ความพยายามทั้งหลายเหล่านี้ จะเป็นทิศทางที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใดนั้น แม้ว่าเทคโนโลยีนิวเคลียร์จะให้ประโยชน์ที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อไปในอนาคต แต่ในขณะเดียวกันเป็นภัยคุกคามต่อชีวิตมนุษย์และการดำรงอยู่ซึ่งเผ่าพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตและทรัพยากรธรรมชาติ จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทั่วโลกในการควบคุมเทคโนโลยีนิวเคลียร์และวางเป้าหมายในระยะยาวบนพื้นฐานความจริงที่ว่า แนวโน้มที่จะเกิดความสำเร็จในการแก้ไขปัญหา นั้น มีเบื้องหลังตั้งอยู่บนพื้นฐานของอิทธิพลทางการเมืองระหว่างประเทศ จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ว่า กลไกที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อจัดการกับความท้าทายเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นสนธิสัญญา นโยบายทางการทูตระหว่างประเทศ การสร้างหลักประกันให้เกิดการปฏิบัติตามที่มีการเจรจาร่วมกัน (Negotiated Guarantees) ความร่วมมือของรัฐต่อองค์กรกลาง ที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบทางนิวเคลียร์ การวางมาตรการตอบสนองต่อรัฐที่ไม่ปฏิบัติตาม และหากจำเป็นจึงต้องใช้กองกำลังสหประชาชาติในการยุติหรือจัดการกับปัญหา เป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง จริงจัง และสม่ำเสมอ

ด้วยเหตุนี้ เมื่อมาตรการควบคุมตรวจสอบไม่ได้ผลชัดเจน และไม่ได้รับคำตอบที่ถูกต้องอย่างที่ควรจะเป็น ปัจจุบันการครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ที่มีวัตถุประสงค์ที่แฝงไปด้วยความเคลือบแคลงใจ เช่น มีไว้เพื่อเป้าหมายในการคุกคาม คือ ข่มขู่รัฐอื่น จึงยังคงมีอยู่ตลอดเวลา และความน่าจะเป็นไปได้ที่จะถูกนำมาใช้ โดยเฉพาะเมื่อเกิดข้อพิพาทใด ๆ ที่ไม่อาจแก้ไขได้โดยวิถีทางในเชิงสันติย่อมมีอยู่เช่นกัน ปัญหาความเสี่ยงต่อการคุกคามโดยอาวุธ

นิวเคลียร์หรือเหตุการณ์ที่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในความเป็นจริงจะไม่เกิดขึ้น ยังคงไม่มีหลักประกันใด ๆ ที่สมบูรณ์ เพราะฉะนั้น การป้องกันหรือลดความเสี่ยงเพื่อไม่ให้เหตุการณ์ที่ร้ายแรงเช่นนี้เกิดขึ้น จึงเป็นเรื่องที่ทุกประเทศต้องรับผิดชอบร่วมกัน โดยให้ความสนใจและพิจารณาถึงช่องว่างของกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นกฎหมายของคนทั้งโลก รวมทั้งต้องตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องให้ความสำคัญต่อการให้ความร่วมมือกับทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ในการปรับปรุงวิเคราะห์มาตรการต่าง ๆ อันจำเป็นต่อการแก้ไขปัญหาการคุกคามหรือการใช้อาวุธนิวเคลียร์ให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด

ทั้งนี้ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบันเชื่อมโยงสังคมโลก ทำให้หมุนไป พร้อม ๆ กันตลอดเวลา ปัญหาเกี่ยวกับอาวุธนิวเคลียร์จึงไม่ใช่ความรับผิดชอบของรัฐใดรัฐหนึ่ง แต่เป็นปัญหาของคนทั้งโลกที่อาศัยและใช้ประโยชน์จากพื้นดิน พื้นน้ำ และหายใจในบรรยากาศเดียวกัน ประเด็น “ปัญหาความชอบด้วยกฎหมายของการคุกคามหรือการใช้อาวุธนิวเคลียร์” จึงไม่ใช่ปัญหาของผู้หนึ่งผู้ใด เพราะเมื่อปัญหาที่ยังคงต้องการคำตอบในที่นี้ หมายถึง การรักษา ทรัพยากร ความอยู่รอดของสิ่งมีชีวิต การคงไว้ซึ่งธรรมชาติที่งดงาม และการดำรงไว้ซึ่งเผ่าพันธุ์มนุษย์ การศึกษาและให้ความสำคัญต่อปัญหาอาวุธนิวเคลียร์ เพื่อรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของสังคมระหว่างประเทศ ณ ปัจจุบัน จึงมิใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงมาตรการต่าง ๆ ของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ซึ่งถือเป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีบทบาทโดยตรงต่อการควบคุมการนำเทคโนโลยีนิวเคลียร์ในเชิงสันติมาใช้อย่างปลอดภัยและก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยศึกษากลไกที่ควบคุมและตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีในทางที่ไม่ถูกต้องคือ การผลิตอาวุธนิวเคลียร์ ซึ่งให้เห็นถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศในการจัดการกับปัญหาการคุกคามที่ร้ายแรงอันเนื่องมาจากอาวุธนิวเคลียร์ อีกทั้งศึกษาความเห็นเชิงปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ประกอบกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนกลไกความร่วมมือระหว่างรัฐต่าง ๆ เพื่อหาหนทางหรือข้อเสนอแนะ และแนวโน้มความเป็นไปได้ของการมีกฎหมายแห่งอนาคตที่เกี่ยวกับอาวุธนิวเคลียร์อย่างครอบคลุมในทุกด้าน เพื่อควบคุมอาวุธนิวเคลียร์ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์ไม่ไม่สามารถแสดงอำนาจอันร้ายแรงหรือคุกคามรัฐใดรัฐหนึ่งได้โดยปราศจากการป้องกันหรือจัดการใด ๆ

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ปัญหาการคุกคามหรือการใช้อาวุธนิวเคลียร์ไม่ใช่ปัญหาที่ไกลตัวอีกแล้วในปัจจุบัน เพราะสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเนื่องมาจากการกระทำของรัฐหรือองค์กรก่อการร้าย หลักกฎหมายระหว่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่มีบทบัญญัติเพื่อควบคุมอาวุธนิวเคลียร์หรือแก้ปัญหาดังกล่าวไว้โดยตรง นอกจากหลักการห้ามใช้กำลังในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (ตามมาตรา 2 วรรค 4 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ) ซึ่งยังคงมีเป็นประเด็นปัญหาในสถานการณ์เมื่อรัฐต้องป้องกันตนเอง (Self - defence) ซึ่งความเห็นเชิงปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ยังไม่สามารถชี้ชัดได้ว่า การใช้อาวุธนิวเคลียร์ในกรณีป้องกันตนเองเพื่อความอยู่รอดของรัฐ การนำอาวุธนิวเคลียร์มาใช้หรือเพียงแค่ว่าจะใช้ (คุกคาม) ชอบด้วยกฎหมายระหว่างประเทศ หรือไม่ จึงควรมีการร่างกฎหมายที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา คือ อนุสัญญาว่าด้วยอาวุธนิวเคลียร์ (Nuclear Weapons Convention (NWC)) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อห้ามใช้หรือป้องกันการขู่ว่าจะใช้ ivo อย่างชัดเจน แต่การร่างกฎหมายขึ้นฉบับหนึ่งย่อมมีกระบวนการอันซับซ้อนและขึ้นอยู่กับอิทธิพลทางการเมืองระหว่างประเทศซึ่งคงต้องอาศัยการมีสำนึกที่ดีที่จะสร้างสันติภาพร่วมกัน นอกจากนั้น พิจารณาบทบาทของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ในการจัดการกับปัญหาภัยคุกคามที่ร้ายแรงอันเนื่องมาจากอาวุธนิวเคลียร์ในปัจจุบัน ประสิทธิภาพของระบบการพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์ของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศในการป้องกันไม่ให้อาวุธนิวเคลียร์แพร่กระจาย และป้องกันการใช้วัสดุนิวเคลียร์ในทางที่ผิดวัตถุประสงค์ที่ยังคงประสบปัญหาและมีข้อขัดข้องในทางปฏิบัติ เนื่องจากต้องอาศัยความร่วมมือจากรัฐต่าง ๆ ซึ่งความสำเร็จของการตรวจสอบมักขึ้นอยู่กับการเมืองระหว่างประเทศ จึงควรปรับปรุงมาตรการในระบบพิทักษ์ความปลอดภัยให้เข้มแข็งและมีสภาพบังคับมากขึ้น โดยอาศัยมติของสมัชชาใหญ่หรือคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากอาวุธนิวเคลียร์เป็นอาวุธที่มีเอกลักษณ์ หากเกิดการใช้จริงย่อมนำมาซึ่งความเสียหายร้ายแรงและอาจเข้าข่ายหรือถือได้ว่าเป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ซึ่งย่อมขัดต่อหลักกฎหมายระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม หน้าที่ในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของโลกเป็นหน้าที่ของมนุษย์ทุกคน จึงควรส่งเสริมให้ประเทศไทยในฐานะที่เป็นรัฐสมาชิกขององค์การสหประชาชาติและทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ เห็นความสำคัญและมีบทบาทต่อการแก้ไขปัญหาการคุกคามหรือการใช้อาวุธนิวเคลียร์ โดยควรให้ความร่วมมือตามนโยบายต่าง ๆ ขององค์การสหประชาชาติและในระบบพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์ของทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ส่งเสริมแนวคิดเพื่อลดการแพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ และไม่สนับสนุนประเทศใดก็ตามที่ใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์ในเชิงสงคราม

1.4 ขอบเขตและวิธีการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) กล่าวคือเป็นการวิจัยโดยการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลอาศัยอ้างอิงจากตำรากฎหมาย บทความสิ่งพิมพ์ เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ ตลอดจนศึกษาค้นคว้าจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ครอบคลุมประเด็นปัญหาและทันสมัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์และเป็นปัจจุบันมากที่สุด

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

อาวูธนิวเคลียร์ เป็นอาวูธที่มีลักษณะเฉพาะเนื่องจากอานุภาพความร้ายแรงในการทำลายล้างในวงกว้าง ทั้งนี้ “ประเทศไทย” ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมระหว่างประเทศ ย่อมอยู่ในฐานะที่มีปัจจัยเสี่ยงตลอดเวลาต่อการเผชิญกับความเสียหายและผลกระทบจากอานุภาพอันร้ายแรงของอาวูธชนิดนี้หากเกิดภาวะสงครามนิวเคลียร์ขึ้นจริง แต่บทบาทที่สำคัญในเวลานี้คือ “การที่ประเทศไทยเป็นรัฐสมาชิกขององค์การสหประชาชาติและทบวงพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ” การศึกษาประเด็นปัญหาดังกล่าว ย่อมเป็นประโยชน์ในการให้ความร่วมมือและการวางตัวในสังคมโลก อีกทั้งสะท้อนสภาพความเป็นจริงของกฎหมายระหว่างประเทศ และชี้ให้เห็นถึงความใกล้ชิดอย่างยิ่งของอาวูธนิวเคลียร์กับชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางให้มนุษย์ได้รับรู้และตระหนักถึงภัยจากการคุกคามทางนิวเคลียร์ โดยเฉพาะป้องกันความเสี่ยงอันอาจเกิดจากการใช้เป็นอาวูธในการทำสงครามให้มีน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ จนนำไปสู่การจัดอาวูธนิวเคลียร์อย่างสมบูรณ์ต่อไปในอนาคต เพื่อเป้าหมายอันสำคัญในการรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของสังคมโลก คงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงาม ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบนวิถีทางสันติให้คงอยู่อย่างก้าวหน้ายาวนานต่อไป